

ՄԻՏԵԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԽՆԴՐԵԼՈՒ ԱՂՕԹԸ

Շնորհակալութի՛ւն քեզի, ո՛վ Աստուած՝ մեր տէրը, որ քու տեսանելի լոյսովդ ուրախացուցիր մեզ՝ քու բոլոր արարածներդ, իսկ քու պատուիրաններդ հոգեւոր լոյսովը լուսաւորեցիր քեզի հաւատացողները: Մե՛զ ալ գորացուր, Տէ՛ր, որպէսզի կարենանք քու պատուիրաններդ պահել այսօր եւ ամէն առնել, որպէսզի լուսաւորուած միտքով՝ միշտ քու կամքդ կատարենք եւ քու պարտաւորութիւններդ հասնինք բոլոր սուրբերդ հետ միասին, մեր Տիրոջ եւ Փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի պարգեւած շնորհքովն ու մարդասիրութեամբը: Անո՛ր կը վայելեն փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

Դո՛ւն ես մեր խաղաղութիւնն ու կեանքը, ո՛վ Միածին Որդի Աստուծոյ, մեր Տէրն ու փրկիչը՝ Յիսուս Քրիստոս: Տո՛ւր մեզի քու խաղաղութիւնդ, որ սուրբ առաքելներդ շնորհեցիր՝ անոնց վրայ փչելով կենդանացնող եւ ամենագոր քու Սուրբ Հոգիդ: Որպէսզի մե՛նք ալ աշխարհէն եկող ամէն տեսակի փորձութիւններէն խաղաղած՝ տանար եւ բնակարան դառնանք աստուածային շնորհքներդ, եւ շնորհակալութեամբ փառաւորենք քեզ՝ ո՛վ Քրիստոս, մեր Աստուածը, Հօրը եւ Սուրբ Հոգիդ հետ միասին: Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

ԳԱԻԹ

Գաիթը բուն եկեղեցոյ հաւաքատեղիին Արեւմտեան կողմը կը գտնուէր, վերնատան ներքեւ: Անցեալին գաիթին մէջ կ'աղօթէին մեղաւոր ապաշխարողներն ու չմկրտուածները, որովհետեւ անոնք իրաւունք չունէին մասնակցելու բուն Ս. Պատարագի խորհուրդին:

Ահա թէ ինչու, երբ բուն Ս. Պատարագը պիտի սկսէր, սարկաւազը խորանէն կ'ազդարարէ. - «Ո՛չ մէկ երախայ, (չմկրտուած), ո՛չ մէկ թերահաւատ, ո՛չ մէկ ապաշխարութեան մէջ գտնուող եւ ո՛չ մէկ հոգիով ինքզինք մեղաւոր զգացող թող մօտենայ աստուածային խորհուրդին»:

Իսկ ողջոյնի պահուն, արդէն իսկ ազդարարութիւնը յստակ է. - «Ձիւրար ողջունեցէ՛ք սուրբ համբոյրով, եւ անոնք, որոնք պատրաստ չեն հաղորդուելու աստուածային խորհուրդով թող դուրս ելլեն եկեղեցիէն եւ գաիթին մէջ աղօթեն»:

Ներկայիս գաիթի դրութիւնը ջնջուած է մեր եկեղեցիներուն մէջ, եւ վերել յիշատակուած սարկաւազին ազդարարութիւնը իմաստ դնու է, բայց եւ այնպէս կը պահուի անիկա, շեշտելու համար պահուն լուրջականութիւնն ու սրբութիւնը՝ ի լուր հաւատացեալներու:

ՎԵՐՉ

ԲՈՒ ԽՕՍԲԻ ԽՄ ՌՅԲԵՐՈՒՄ ԵՐԱԳ Է ՈՒ ԽՄ ՇԱԽԴՆԵՐՈՒՄ ԼՈՅՍ (Ս. 119-105)

ԺՁ. ՏԱՐԻ ԿԻՐԱԿԻ, 18 ՅՈՒՆԻՍ 2023 ԹԻՒ 25

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ ԵՍ. 1.2-15: ՀՁ. 6.12-23 ՍՈՒ. 12.1-8

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆ Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՎ ՊԱՀՈՑ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ 12. 1-8

Շարաթ օր մը Յիսուս արտերուն մէջէն կ'անցնէր: Աշակերտները անօթեցած ըլլալով սկսան հասկ փրցնել եւ ուտել: Երբ փարիսեցիները ասիկա տեսան, ըսին Յիսուսի. «Տես, աշակերտներդ ի՛նչ կ'ընեն. բան մը՝ որ արգիլուած է Շարաթ օրով ընել»:

Յիսուս պատասխանեց. «Չէ՞ք կարդացած, թէ ի՛նչ ըրաւ Դաւիթ, երբ ինք եւ իր հետ եղողները անօթեցան: Աստուծոյ տունը չմտա՞ւ եւ Առաջաւորութեան հացը չկերա՞ւ, որ օրէնքին համաձայն միայն քահանաներուն արտօնուած էր եւ ո՛չ թէ իրեն կամ իր հետ եղողներուն: Կամ չէ՞ք կարդացած Մովսէսի Օրէնքին մէջ, թէ Շարաթ օրեր քահանաները տաճարին մէջ կը սրբապղծեն Շարաթը եւ սակայն աստիկա մեղք չի համարուիր իրենց: Ահա կ'ըսես՝ ձեզի, որ տաճարէն անելի մեծ մէկը կայ հոս: Եթէ իրապէս հասկնայիք, թէ ի՛նչ կը նշանակէ մարգարէին խօսքը. «Ողորմութիւն կ'ուզեմ եւ ոչ զոհ», այն ատեն չէիք դատապարտեր անմեղները, որովհետեւ մարդու Որդին Տէրն է Շարաթին»:

Յիսուս այս անտարանին ընդմէջէն մեզի կը սորվեցնէ, թէ գործը եւ առաքելութիւնը մարդուն անելի անհրաժեշտ են, եւ վերել յիշուած Յիսուսի վերջին խօսքը՝ ողորմութիւն կ'ուզեմ եւ ոչ թէ զոհ, անելին կը շեշտէ մարդուն գործին անհրաժեշտութիւնը, օրէնքը եւ անոր հանդէպ մեր ունեցած բժախնդրութիւնը, սակայն երբեմն այդ օրէնքները անհրաժեշտ են, որ գործնականացնենք մեր կեանքին մէջ:

ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

Ներսէս Հայրապետ կաթողիկոս ձեռնադրուեցաւ 353 թուականին, Արշակ Բ. թագաւորի օրով: Ան թագաւորին փարտուղարն էր, սակայն Փառէն Աշտիշատեցի կաթողիկոսի մահէն ետք թափուր մնացած հայրապետական աթոռին համար արժանաւոր մէկը պէտք էր ընտրել: Այս արժանաւոր անձը հանդիսացաւ Յուսիկ Հայրապետի թոռը՝ Ներսէս:

Պատմութիւնը Ներսէս Հայրապետին ընծայած է ՄԵԾ Տիտղոսը իր կատարած մեծ գործերուն եւ բարեկարգութիւններուն համար: Հիմնական նպատակն էր հայ ժողովուրդի սիրտին մէջ քրիստոնէական ազնիւ գգացումները ներմուծել եւ արմատացնել: Այսպէս օրինակ, կը փառաբանէր իր ժողովուրդը, որ հեթանոսական սովորութեամբ մահուան առջեւ անյոյս չողբան, այլ՝ յարութեան յոյսով երկինքի արքայութեան հաւատան: Անդադար կը փառաբանէր, որ մարդիկ բարեգործութիւն կատարեն եւ օրինակը ինքն իսկ տալով, իր տան մէջ կը հոգար որբերն ու չփառաները:

Մեծն Ներսէս կաթողիկոս իր պաշտօնին գլխուն անցնելով մեծ բարեկարգութիւններու ձեռնարկեց:

Անհամար վանքերու, դպրոցներու, որբանոցներու հիմնադրութիւնը իր աշխատանքին մէկ բաժինն էր: Ան կազմակերպեց հայ եկեղեցական դասը՝ փահաններ, եպիսկոպոսներ եւ փարագիչներ ամէն կողմ դրկելով: Կանոնաւորեց եկեղեցիներու արարողութիւնները եւ որոշ օրեր ու ժամեր նշանակեց անոնց գործադրութեան համար:

Ահա իր այս բարեսիրական գործերուն շնորհիւ է, որ ան դարձաւ Հայոց սրտի լուսաւորիչ:

ԻՆՉՈՒՒ ԿԸ ՍԻՐԵՆՔ ԶԱՍՏՈՒԱԾ

Մենք ինչո՞ւ կը սիրենք զԱստուած: Որովհետեւ բարերար է եւ մենք իր բարերարութեան կարի՞քը ունինք, կամ որովհետեւ ամենակարող է, եւ մենք չե՞նք կրնար իր կամքին հակառակ կենալ, կամ որովհետեւ մեր յաւիտենականութիւնը իրմէ կախեալ է անո՞ր համար պէտք է սիրենք զինք: Եթէ այս պատճառներով է, որ զինք կը սիրենք՝ կե՞րծ է մեր սէրը: Անկեղծ սէրը՝ առանց պայմանի, անսակարկ եղող սէրն է:

ԻՆՉՈՒՒ ԿԸ ՀԵՏԱՊՈՒԳԵՍ ՆՄԱՆԳ

Սատանան եւ անոր կամքը ընող մարդիկ կը հետապնդեն մեր փայլերը, որպէսզի թակարդեն մեզ: Աստուած ի՞նքն է կը հետապնդէ մեր փայլերը, բայց ո՞չ թէ թակարդելու մեզ, այլ՝ մեզ Ձարին թակարդէն ազատելու: Իսկ դուն, եթէ նմանիդ փայլերը հետապնդող մըն ես, ի՞նչ նպատակով կ'ընես այդ մէկը:

ՀՈԳԵՒՈՐ ՊԱՏԳԱՍ

ՅԱԻՒՏԵՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

Յաւիտենակա՞ն կեանք: Որքա՞ն փառքութիւն կայ այս երկու բառերուն մէջ: Որքա՞ն սփոփանք եւ միփառութիւն կայ: Յաւիտենակա՞ն կեանք: Կեանք մը՝ որ չ'աւարտիր: Կեանք մը՝ ուր կեանքը ետն է: Կեանք մը՝ ուր Սուրբ Հոգին կը ցօղէ: Կեանք մը՝ որ ջերմացած է մեր երկնաւոր Հօր շունչով ու պաշտպանուած անոր շուքով: Կեանք մը՝ ուր ուրախութիւնը անսահման է, երջանկութիւնը՝ անվերջ, խաղաղութիւնն ու սէրը՝ կատարեալ: Կեանք մը՝ ուր հանգչած է Աստուծոյ փառքը: Այդ կեանքը, Քրիստոսով միայն կրնայ պարգեւուիլ: Այդ կեանքը, Քրիստոսի արեան ծնունդը եղող կեանքն է, Քրիստոսատու՛ր կեանքն է, Քրիստոսակեղոր՞ն կեանքն է, Քրիստոսի՛ կեանքն է, Քրիստոս՛ս է:

ՄԻԱՄՆԱԲԱՐ ԱՂՕԹԵՆՔ

Ողորմէ՛, Տէ՛ր, մեր եղբայրներուն, ծնողներուն ու իմ արիւնակից մերձաւորներուս, կրօնաւորներուն ու միանձն ճգնաւորներուն, անոնց, որոնք մեզի ողորմութիւն պարգեւեցին եւ անոնք, որ յանձնարարեցին զիրենք յիշել մեր աղօթքներուն մէջ: Ողորմէ՛, Բարերա՛ր, եւ տո՛ւր իւրաքանչիւրին կարիքին համաձայն: Առատապէս բաշխէ՛ Սուրբ Հոգիիդ շնորհքները բոլոր անոնց եւ զարդարէ՛ ու միացո՛ւր Քու Աստուածութեանդ սիրոյն մէջ:

ԵԹԷ ԿԱՍ ԵՐԲ Կ՛ՈՒԶԵՍ...

ԵԹԷ Կ՛ՈՒԶԵՍ ԳԻՏԵԱԼ, ԹԷ Ո՛Վ Է ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԸՆԴՈՒՄՆԵՒ ԿԱՐԳԸ ԿԱՐԿ՝ ՍԱՂԱՄՈՍ 24

Տիրոջն է երկիրը՝ իր ամբողջ լիութեամբ, աշխարհը՝ իր բնակիչներով: Որովհետեւ ի՛նք անոր հիմերը դրաւ ծովերուն վրայ, ովկիանոսներուն վրայ հաստատեց զայն: Ո՞վ արժանի է Տիրոջ լեռը ելլելու: Ո՞վ կրնայ անոր սուրբ տաճարին մէջ կանգնիլ: Ան, որ մաքուր է իր գործերով ու մտածումներով: Ան, որ ստութեան անձնատուր չէղաւ, եւ նենգութեամբ երդում չըրաւ: Այնպիսին Տիրոջմէ օրհնութիւն պիտի ստանայ, արդարութիւն պիտի գտնէ զինք փրկող Աստուծմէն: Այսպէ՛ս կ'ըլլայ աստուածապաշտը, որ կ'ուզէ քու ներկայութեանդ գալ, ո՛վ դուն՝ Աստուածը մեր հայրերուն: Բացէ՛ք ձեր փեղկերը, ո՛վ դարպասներ, թող բացուի՛ն յաւիտենութեան դռները, որպէսզի ներս մտնէ փառաւոր Թագաւորը: - Ո՞վ է այս փառաւոր Թագաւորը: - Տէ՛րն է, հօր եւ անպարտելի, Տէ՛րը, պատերազմի մէջ անխորտակելի: Բացէ՛ք ձեր փեղկերը, ո՛վ դարպասներ, թող բացուի՛ն յաւիտենութեան դռները, որպէսզի ներս մտնէ փառաւոր Թագաւորը: - Ո՞վ է այս փառաւոր Թագաւորը: - Ամենակալ Տէ՛րը, ի՛նքն է փառաւոր Թագաւորը:

Նեղութեան թէ ուրախութեան պահուն կարդանք Սաղմոսագիրքէն: